

بررسی تأثیر کیفیت اطلاعات حسابداری بر ریسک اطلاعات و نوسانات درآمد

جواد گلچین^۱، دکتر علیرضا غیاثوند^۲

^۱گروه حسابداری، واحد بروجرد، دانشگاه آزاد اسلامی، بروجرد، ایران

^۲گروه حسابداری، واحد بروجرد، دانشگاه آزاد اسلامی، بروجرد، ایران

چکیده:

هدف از این تحقیق کیفیت اطلاعات حسابداری بر ریسک اطلاعات در نوسانات درآمد می باشد. حسابداری یک سیستم اطلاعاتی است که هدف از آن تامین نیازهای اطلاعاتی استفاده کنندگان در راستای تصمیم گیری های اقتصادی می باشد. استفاده کنندگان از اطلاعات حسابداری طیف وسیعی از جامعه را تشکیل می دهند. اطلاعات حسابداری یکی از منابع مهم اطلاعاتی برای تصمیم گیری های اقتصادی می باشد. در تصمیم گیری های اقتصادی، اطلاعات حسابداری می تواند با اطلاعاتی که خارج از سیستم حسابداری تهیه می شود مورد استفاده قرار گیرد. در این راستا ۴۰ شرکت فعال در بورس اوراق بهادار تهران در سالهای ۱۳۸۹ الی ۱۳۹۳ به عنوان نمونه انتخاب گردیده و اطلاعات آنها جمع آوری شد. سپس توسط نرم افزار اکسل و SPSS محاسبات متغیرها و عملیات آماری صورت گرفت. نوع تحقیق بر مبنای روش از نوع تحقیقات همبستگی است و از منظر هدف از نوع تحقیقات کاربردی می باشد. ما از آزمون همبستگی پیرسون جهت تحلیل همبستگی و آزمونهای F و t جهت سنجش معنادار بودن معادله خط و ضرایب رگرسیون بهره بردیم. نتایج حاصل از تحقیق نشانگر آن است که بین کیفیت حسابداری بر ریسک اطلاعات و نوسانات درآمد (سود) رابطه معناداری وجود دارد.

کلمات کلیدی: ریسک اطلاعات، کیفیت حسابداری، نوسانات درآمد، بورس اوراق بهادار تهران.

مقدمه

اطلاعات حسابداری می تواند از طریق تأثیر بر ارزیابی و برآورد سرمایه گذاران از جریان های نقدی آتی، هزینه سرمایه را متأثر نماید (۶). تاکنون تحقیقات تجربی زیادی، نقش کیفیت حسابداری را به عنوان معیاری از تقارن اطلاعاتی بررسی نموده اند. مطالعات یاد شده نشان داده اند که کیفیت بالاتر حسابداری با کم نمودن عدم تقارن اطلاعاتی، به کاهش هزینه سرمایه و هزینه بدهی افزایش کارایی سرمایه گذاری و کاهش هزینه های انتخاب نامطلوب در زمان اعلام سود منتهی می شود (۵). کاهش ریسک در بازار سرمایه، انتخاب ترکیب بهینه یا به تعبیر دقیق تر یک پرتفولیو^۱ که شامل سهام متنوع است، صورت می گیرد. بدیهی است که درجه ریسک پذیری در سرمایه گذاران مختلف متفاوت بوده و سرمایه گذارانی که ریسک بالایی می پذیرند، انتظار بازدهی بالایی دارند و بالعکس سرمایه گذاران ریسک گریز، با کاهش مخاطره ریسک کمتری را دریافت می کنند. دانشمندان معتقدند انسان بدون تحمل ریسک پیشرفت نمی کند. مفهوم ریسک در ذهن بسیاری از انسانها به معنای مالی آن به کار می رود. با این حال ریسک در مورد هر چیزی که به کار رود، این مفهوم را می رساند که احتمال از دست دادن آن چیز یا تهدید آن وجود دارد. البته ریسک به طور مطلق همیشه به معنای از دست دادن نیست در تئوری بازی^۲ و سرمایه گذاری، ریسک تنها یک مقیاس برای ناسازگاری نتایج پیش آمده است (حاجی آقایی، ۸۵).

مبانی نظری

کیفیت اطلاعات حسابداری یک عامل ریسک نظام مند است و در نتیجه، تفاوت در نوع اطلاعات تهیه شده برای سرمایه گذاران، بر هزینه سرمایه شرکت تأثیرگذار است (۳). اطلاعات حسابداری می تواند از طریق تأثیر بر ارزیابی و برآورد سرمایه گذاران از جریان های نقد آتی، هزینه سرمایه را متأثر نماید (۶). بررسی تأثیر کیفیت اطلاعات حسابداری بر سطح انباشت وجه نقد را کمتر مورد توجه قرار داده اند. این مقاله به پیروی از تحقیقات پیشین کیفیت حسابداری را به عنوان توانایی گزارش های مالی در انعکاس هر چه بهتر جریان های نقد مورد انتظار برای ذینفعان تعریف می نماید. همانند مطالعات گذشته، فرض می شود که کیفیت حسابداری باعث کاهش عدم تقارن اطلاعاتی و هزینه های انتخاب نامطلوب می شود و بالطبع قراردادهای تأمین مالی را تحت تأثیر قرار می دهد (۶). بنابراین انتظار می رود که در شرکت های با کیفیت بالاتر حسابداری، نیاز کمتری به نگهداری و انباشت وجوه نقد باشد. به ویژه، در چنین شرکت هایی به دلیل پایین بودن میزان عدم تقارن اطلاعاتی بین شرکت و سرمایه گذاران، توانایی تأمین مالی بیشتر و هزینه سرمایه کمتری وجود دارد (۴).

علاوه بر این توجه به مدیریت اطلاعات در سازمان ها امری بسیار مهم است و آن را به عنوان امری در نیاز به کیفیت اطلاعات و بهبود و کارایی و اثربخشی عملیات خود و به هدف افزایش سودآوری و کسب بهره وری مناسب تر استفاده می کنند. ریسک در

1portfolio

²theory of game

های بازدهی سهام می باشد. در هر حال، تغییر این متغیرها به علت تغییر در بسیاری از عوامل است که هر یک به عنوان سطوح مختلف ریسک وارد می شوند. در حقیقت، ریسک و بازدهی دو رکن اصلی تصمیم گیری برای سرمایه گذاری می باشد و همواره بیشترین بازدهی با توجه به حداقل ریسک، معیاری مناسب برای سرمایه گذاری است. اهمیت ریسک و بازده و فقدان الگوی کامل و مورد پذیرش اهل فن، موجب شده تا پژوهشگران زیادی بخش عمده ای از پژوهش های خود را به این موضوع اختصاص دهند، بعلاوه جذابیت موضوع به دلیل فراگیر بودن آن در بازارهای مالی نیز عامل محرک دیگری بوده است، بطوریکه

در چند دهه ی اخیر قسمت زیادی از تحقیقات بازار سرمایه و متون درسی دانشگاهی به تبیین و تشریح الگوی ریسک و بازده اختصاص یافته است. دلیل اصلی اجرای مدیریت ریسک حداقل سازی ریسک وعدم اطمینان همراه با حداکثر کردن بازده برای سرمایه گذاران است. به عبارت دیگر هدف مدیریت ریسک کاهش زیان (ریسک منفی) و افزایش سود (ریسک مثبت) ناشی از سرمایه گذاری ها است البته مدیریت ریسک در موقعیت هایی که تا اندازه ای ریسک آنها قابل اندازه گیری و پیشگیری باشند اجرا می شود. افزون بر این که مدیریت ریسک می تواند باعث کاهش زیان و افزایش سود شود نقش اساسی آن در تبدیل وضعیت عدم اطمینان به وضعیت با اطمینان بیشتر اهمیت خاصی دارد و با پدید آوردن وضعیت مطمئن تر برای مدیران امکان اتخاذ تصمیم ها به وسیله آنان را تسهیل می کند. سرمایه گذاران برای سود حسابداری به عنوان ابزار پیش بینی، جایگاه خاصی در نظر دارند. قیمت سهام با جریان سود مورد انتظار پیوند خورده است و سرمایه گذار معمولاً بر مبنای انتظاراتش از سود آتی، به نگهداری یا فروش سهام تصمیم می گیرد. بیانیه مفهومی شماره (۱) هیئت تدوین استانداردهای حسابداری مالی معتقد است: سرمایه گذاران، اعطا کنندگان وام و اعتبار و سایرین به ارزیابی دورنمایی خالص جریان نقد آتی واحد تجاری علاقمندند و غالباً سود بدست آورده را برای ارزیابی قدرت سود آوری، پیش بینی سود های آتی، برآورد ریسک اعطای اعتبار و سرمایه گذاری واحد تجاری بکار می گیرند (۲)

پیشینه پژوهش

پژوهش های خارجی

کالن و همکاران (۲۰۱۳)، اقدام به بررسی رابطه کیفیت اطلاعات حسابداری با تأخیر در تعدیل قیمت سهام و پیش بینی بازده آتی نمودند. کیفیت اطلاعات حسابداری در این تحقیق به عنوان دقت اطلاعات حسابداری منعکس شده به بازار در ارتباط با

جریان های نقدی مورد انتظار شرکت تعریف شد. آنها برای آزمون فرضیه خود نیازمند اندازه گیری معیارهای تجربی براساس دو سازه نظری بودند؛ تأخیر قیمت و کیفیت اطلاعات حسابداری.

جکسون (۶) نیز با هدف پاسخ گویی به این سؤال که کیفیت اطلاعات حسابداری تا چه اندازه به صورت مستقیم بر جریان اطلاعات مؤثر در شکل گیری فرآیند کشف قیمت اثر بخش است؛ در پژوهشی اقدام آزمون این فرضیه نمود که کیفیت حسابداری بالاتر با کشف قیمت به هنگام تر مرتبط می باشد. در این پژوهش از سه شاخص عنوان معیارهایی برای سنجش کیفیت اطلاعات حسابداری بهره برداری شد. این سه معیار عبارتند از احتمال ارائه نادرست اطلاعات حسابداری با اهمیت، اقلام تعهدی و هموار سازی سود.

کراوت و شولین (۷)، در تحقیقی با عنوان ریسک اطلاعات و کیفیت اقلام تعهدی با بررسی ۲۹۹ شرکت در آمریکا با استفاده از مدل فاما و فرنچ^[۲] (۲۰۰۲) به بررسی رابطه بین ارائه مجدد صورت های مالی و ریسک اطلاعات بر پایه کیفیت اقلام تعهدی پرداختند و به این نتیجه رسیدند که افزایش قابل ملاحظه در ریسک اختیاری اطلاعات برای شرکت های تجدید ارائه شده، بعد از آگهی ارائه مجدد وجود دارد. همچنین به این نتیجه رسیدند که ارائه مجدد صورت های مالی با افزایش هزینه سرمایه و واکنش کوتاه مدت قیمت سهام رابطه دارد.

رحمانی و همکاران (۱)، نیز اثرگذاری کیفیت اطلاعات حسابداری و سرعت تبدیل قیمت سهام را در بورس اوراق بهادار تهران برای دوره ۷ ساله (۱۳۸۱ تا ۱۳۸۷) مورد بررسی قرار دادند. کیفیت ارقام تعهدی، سود غیر منتظره و توالی زیان به عنوان متغیرهای شاخص کیفیت اطلاعات حسابداری انتخاب شد. تأخیر در تعدیل قیمت سهام نیز با استفاده از مدل هو و ماسکویتز

برای هر سال محاسبه شد. یافته‌های حاصل از بررسی این تحقیق مستند نمود که سود غیر منتظره و کیفیت ارقام تعهدی با میزان تأخیر در تعدیل قیمت سهام در ارتباط است. به عبارت دیگر، شرکت‌های دارای ارزش مطلق سود غیر منتظره کمتر و کیفیت ارقام تعهدی بیشتر، از میزان تأخیر در تعدیل قیمت بیشتری رنج می‌برند. قائمی و همکاران (۱۳۸۷) با بررسی ۱۳۶ شرکت در طی دوره زمانی ۱۳۷۷ الی ۱۳۸۴ به مطالعه رابطه بین کیفیت سود از طریق کیفیت ارقام تعهدی و اجزای تشکیل دهنده آن (اختیاری و ذاتی) با بازده عادی و غیر عادی سهام پرداختند و به این نتیجه رسیدند که بازده سهام شرکت‌ها تحت تاثیر میزان ارقام تعهدی و اجزای مربوط به آن، قرار می‌گیرد. ابراهیمی کردلر و حسنی آذر داریانی در سال (۱۳۸۵) ارقام تعهدی جاری اختیاری را شاخصی برای ارزیابی مدیریت سود در نظر گرفتند و به بررسی مدیریت سود در زمان عرضه اولیه سهام به عموم در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار پرداختند نتایج این تحقیق بیانگر این است که بین ارقام تعهدی جاری اختیاری سال اول شرکت‌ها و عملکرد بلند مدت قیمت سهام در سه سال آتی رابطه مثبت وجود دارد.

روش پژوهش

چون هدف محقق از انجام این تحقیق، توصیف عینی و واقعی خصوصیات یک موقعیت یا موضوع است این تحقیق از نظر هدف کاربردی و از نظر روش تحقیق از نوع تحقیق توصیفی- همبستگی است که با استفاده از داده های مالی شرکت‌هاست که در پایگاه اطلاعاتی بورس اوراق بهادار قابل دسترس است استفاده می‌شود. همچنین از مطالعات میدانی نیز استفاده می‌گردد.

جامعه و نمونه آماری

جامعه آماری این تحقیق شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران می باشد. این تحقیق، در دوره زمانی بین سال‌های (۱۳۸۹ تا ۱۳۹۳) صورت گرفته است. با توجه به معیارهای زیر، ۴۰ شرکت به عنوان نمونه نهایی مورد تجزیه و تحلیل و بررسی قرار گرفت:

۱. ارقام صورت های مالی جهت محاسبه متغیرها طی دوره (۱۳۸۹ تا ۱۳۹۳) موجود باشد.
۲. سال مالی منتهی به پایان اسفند ماه باشد.
۳. شرکت های مورد نظر در عضویت بورس اوراق بهادار تهران باشند.
۴. معاملات سهام برای مدت طولانی دچار وقفه نشده باشد.

فرضیات تحقیق

به نظر می رسد کیفیت اطلاعات حسابداری بر ریسک اطلاعات تاثیرگذار است.
به نظر می رسد کیفیت اطلاعات حسابداری بر نوسانات درآمد (سود) تاثیرگذار است.

متغیرهای تحقیق

به منظور بررسی و تعیین تاثیر کیفیت اطلاعات حسابداری بر ریسک اطلاعات در نوسانات درآمد از مدل رگرسیون زیر استفاده شده است:

$$\beta \text{ and DLOOS} = \alpha + \beta_1 \text{Log(sales)}_{it} + \beta_2 \text{LEV}_{i,t} + \beta_3 \left(\frac{\text{IBEI}_{it}}{\text{TA}_{it}}\right) + \beta_4 \left(\frac{\text{CFO}_{it}}{\text{TA}_{it}}\right) + \beta_5 \left(\frac{\text{BV}_{it}}{\text{MV}_{it}}\right) + \beta_6 \text{StockRetVOL}_{i,t} + \beta_7 \text{BHStockRet}_{i,t} + \varepsilon_{i,t}$$

β = بتا یا ریسک اطلاعات

DLOOS = نوسانات درآمد (سود)

Log sales = لگاریتم طبیعی از فروش

Lev = کل بدهی ، تقسیم بر کل دارایی سه ماهه

IBEI/TA = درآمد خالص ، تقسیم بر کل دارایی

SAdj. (CFO/TA) = جریان نقدی از عملیات، تقسیم بر کل دارایی

BV/MV = ارزش دفتری حقوق صاحبان سهام به ارزش بازار حقوق صاحبان سهام

StockRetVol = بازده مورد انتظار.

BH-StockRet = بازده سهام

آمار توصیفی

از شاخص ترین معیار پراکندگی استفاده شده، انحراف معیار است و میزان پراکندگی داده ها را نشان می دهد. چولگی نیز از پارامترهای تعیین انحراف از قرینگی بوده و شاخص تقارن داده هاست. در صورتی که جامعه از توزیع متقارن برخوردار باشد، ضریب چولگی مساوی صفر، در صورتی که جامعه چوله به چپ باشد، ضریب چولگی منفی و در صورتی که دارای چوله به راست باشد، ضریب چولگی مثبت خواهد بود. کشیدگی نیز شاخص سنجش پراکندگی جامعه نسبت به توزیع نرمال می باشد .

متغیر	نماد	نوع	میانگین	انحراف	چولگی	کشیدگی	کمترین	بیشترین
نوسان درآمد	Dloos	وابسته	۳۵۳۷۵۱/۶۸	۱/۳۵۰	۵/۹۲۱	۳۹/۰۷۲	۰	۱۲۴۲۵۴۶۵
ریسک اطلاعات	B	وابسته	۱۵/۴۱۷۰	۲۵/۳۵۴۵۲	۱۷/۱۶۸	۳۵۱/۷۰۶	۰/۱۰	۵۳۸/۹۸
کیفیت حسابداری	AQ	مستقل	۶/۹۹۱۷	۲/۱۹۱۸۶	۶/۰۵۸	۴۲/۱۰۲	۳۴۷/۰۳	۱/۹۷
لگاریتم فروش	Log sales	کنترلی	۵/۸۹۴۹	۰/۶۶۲۹۲	۰/۵۵۷	۱/۲۶۸	۳/۸۷	۸/۰۳
بدهی	Lev	کنترلی	۰/۵۵۷۸	۰/۱۹۵۲۶	-۰/۲۸۱	-۰/۳۱۱	۰/۰۲	۱/۰۶
درآمد	IBEI/TA	کنترلی	۰/۸۶۷۸	۰/۴۴۵۷۶	۱/۴۸۴	۳/۱۹۶	۰/۰۲	۲/۸۷

Barcelona	S/Adj	1/00	Oct 201	۳۲۹	۱/۲۱۴	۰/۱۲۰۸۰	۰/۱۵۳۸	کنترلی	SAdj بر ماه ۱۳۹۵	چراغ های اسپانیا
۲/۶۶	۰/۰۱	۴/۳۷۰	۱/۹۲۲	۰/۴۴۳۹۹	۰/۵۴۰۰	کنترلی	BV/MV	ارزش بازار		
۲۴۳/۳۶	-۸/۳۳	۲۹۰/۸۵۰	۱۴/۹۲۵	۱۲/۰۷۲۱۶	۵/۵۵۱۰	کنترلی	StockRetVol	بازده مورد انتظار		
۷۰/۳۱	-۹/۰۷	۳۳/۶۴۲	۳/۴۹۱	۵/۷۴۵۹۰	۴/۰۹۷۴	کنترلی	BH-StockRet	بازده سهام		

جدول ۱: آماره های توصیفی متغیرهای تحقیق

منبع: یافته های پژوهش

بررسی نرمال بودن توزیع متغیرها

H0: توزیع متغیرها نرمال است

H1: توزیع متغیرها نرمال نیست

نرمال بودن متغیرها، شرط لازم برای مدل های رگرسیون است، بنابراین لازم است قبل از آزمون فرضیه ها این متغیر نرمال سازی شود. در این پژوهش برای نرمال سازی از تابع ریاضی استفاده شده است. نتایج حاصل از آزمون K-S جهت شناسایی وضعیت توزیع داده ها.

جدول ۲، نتایج آزمون کلمو گروف-اسمیرنف

متغیر	آماره (K-S)	سطح معنی داری (Sig)
Dools	۸/۳۰۵	۰/۰۰۰
B	۶/۲۲۳	۰/۰۰۰
AQ	۸/۵۵۰	۰/۰۰۰
Log sales	۲/۲۳۸	۰/۰۰۰
Lev	۱/۱۶۴	۰/۱۳۳
IBEI/TA	۲/۷۴۹	۰/۰۰۰
SAdj	۲/۶۱۲	۰/۰۰۰
BV/MV	۳/۵۲۴	۰/۰۰۰

۰/۰۰۰	۵/۰۴۳	StockRetVol
۰/۰۰۰	۲/۱۱۱	BH-StockRet

منبع: یافته های پژوهش

با توجه به جدول فوق، از آن جایی که سطح معنی داری کلموگروف-اسمیرنوف برای کلیه متغیرها بجز اهرم مالی کمتر از ۰/۰۵ است بنابراین فرض صفر تایید شده و متغیرها توزیع نرمالی ندارند.

آمار استنباطی

جهت آزمون فرضیات از رگرسیون به روش اینتر استفاده شده است. رگرسیون آزمونی است که برای انجام تاثیر متغیرهای مستقل بر متغیر وابسته مورد استفاده قرار می گیرد. رگرسیون از ترکیب چند آزمون درست شده است:

۱- میزان وابستگی: برای مشخص شدن میزان همبستگی بین متغیرها از پیرسون استفاده می کند که در صورتی که رابطه بین متغیرها وجود نداشته باشد امکان نتیجه گیری از معادله رگرسیون امکان پذیر نیست

۲- ضریب تعیین استاندارد: در رگرسیون باید مدل بتواند متغیر وابسته را درست تبیین (پیش بینی) نماید که از ضریب تعیین استاندارد کمک گرفته می شود بنابراین باید ضریب تعیین استاندارد در حد معقولی باشد.

۳- f anova: در رگرسیون باید بین متغیرهای مستقل و وابسته رابطه خطی وجود داشته باشد آزمون رگرسیون برای مشخص کردن رابطه و عدم رابطه خطی از f anova کمک می گیرد آزمون anova در اصل برای مقایسه بیش از سه گروه مورد استفاده قرار می گیرد ولی در این جا، اگر سطح معنی داری f کمتر از ۵ درصد باشد می توان گفت که بین متغیرهای وابسته و مستقل رابطه خطی ایجاد شده است

۴- آزمون t : این آزمون در اصل سه آزمون مجزا شامل t تک نمونه، دو نمونه مستقل و جفت نمونه است که t تک نمونه برای مقایسه متغیر با یک مقدار ثابت مورد استفاده قرار می گیرد، t دو نمونه مستقل برای مقایسه دو گروه از هم مجزا استفاده می شود و t جفت نمونه برای مقایسه دو گروه وابسته استفاده می شود ولی t استفاده شده در رگرسیون برای ورود یا عدم ورود متغیرهای مستقل به معادله رگرسیون استفاده می شود. در صورتی که سطح معنی داری آن برای متغیرهای مستقل کمتر از ۵ درصد باشد متغیرها می توانند در معادله رگرسیون شرکت نمایند.

فرضیه اول

به نظر می رسد کیفیت حسابداری بر ریسک اطلاعات تاثیرگذار است یا خیر؟ و فرضیه آماری آن به صورت زیر قابل بیان است:

H_0 : به نظر می رسد کیفیت حسابداری بر ریسک اطلاعات تاثیرگذار نیست.

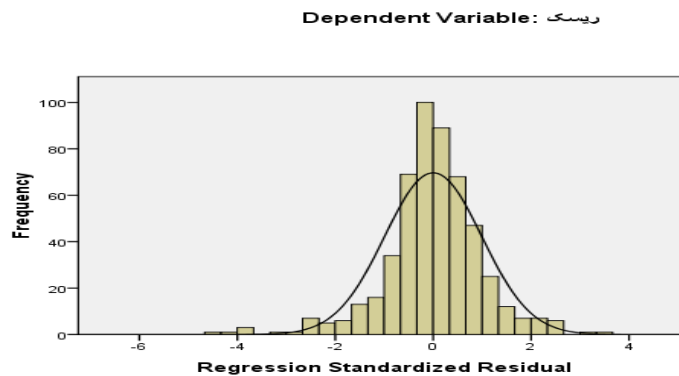
H_1 : به نظر می رسد کیفیت حسابداری بر ریسک اطلاعات تاثیرگذار است.

$$\beta = \alpha + \beta_1 AQ + \beta_2 \text{Log}(\text{sales})_{it} + \beta_3 \text{LEV}_{i,t} + \beta_4 \left(\frac{\text{IBEL}_{it}}{\text{TA}_{it}} \right) + \beta_5 \left(\frac{\text{CFO}_{it}}{\text{TA}_{it}} \right) + \beta_6 \left(\frac{\text{BV}_{it}}{\text{MV}_{it}} \right) + \beta_7 \text{StockRetVOL}_{i,t} + \beta_8 \text{BHStockRet}_{i,t} + \varepsilon_{i,t}$$

۱- پیش فرض مستقل بودن خطاها: در آزمون خود همبستگی باقیمانده‌های مدل که با استفاده از آماره دوربین واتسون (D- W) انجام شده، مقدار آماره دوربین- واتسن $1/86$ بوده و از آن جایی که مابین $1/5$ و $2/5$ می‌باشد می‌توان نتیجه گرفت باقیمانده‌ها مستقل از هم می‌باشند.

۲- پیش فرض نرمال بودن توزیع باقی مانده با استفاده از نمودار B

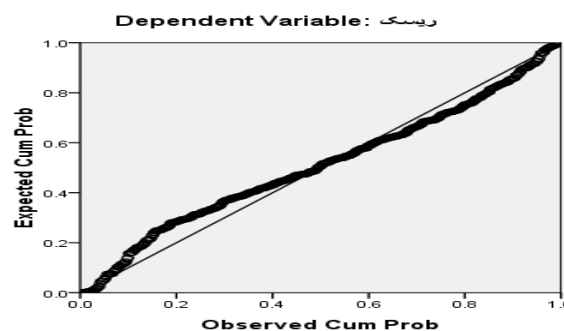

نمودار ۱: بررسی وضعیت توزیع خطاها با استفاده از نمودار باقی مانده ها

در نمودار (۱) دیده می‌شود که باقی مانده (خطای رگرسیون) زیر خط نرمال قرار گرفته است بنابراین این پیش فرض تایید می‌شود

۳- پیش فرض نرمال بودن توزیع باقی مانده با استفاده از نمودار.

Normal P-P Plot of Regression Standardized Residual

نمودار ۲: بررسی وضعیت توزیع خطاها با استفاده از نمودار B

در نمودار (۲) دیده می‌شود که باقی مانده (خطای رگرسیون) حول خط مورب قرار گرفته اند بنابراین این پیش فرض تایید می‌شود

جدول (۳): ضرایب رگرسیون فرضیه اول

مقدار F وسطح معنی داری		دوربین واتسون		ضریب تعیین		میزان همبستگی کلی
۰/۰۰۰)۱۱۱/۲۷۲		۱/۸۶		۰/۶۳۵		۰/۷۹۷
خطا (sig)	T	ضرایب استاندارد	ضرایب غیر استاندارد		متغیرهای مستقل	متغیر وابسته
		Beta	خطای معیار	B		
۰/۰۱۱	۲/۵۵۶		۰/۶۰۱	۱/۵۳۶	مقدار ثابت	۱۲
۰/۰۲۱	۲/۳۱۵	۰/۱۰۰	۰/۰۱۹	۰/۰۴۴	AQ	
۰/۹۵۹	-۰/۰۵۱	-۰/۰۰۲	۰/۳۲۱	-۰/۰۱۶	Log sales	
۰/۰۵۸	۱/۹۰۲	۰/۰۵۸	۰/۱۴۱	۰/۲۶۷	Lev	
۰/۱۶۵	۱/۳۹۲	۰/۰۴۵	۰/۰۸۵	۰/۱۱۹	IBEI/TA	
۰/۳۳۰	-۰/۹۷۵	-۰/۰۳۰	۰/۲۰۸	-۰/۲۰۲	SAdj	
۰/۴۰۵	۰/۸۳۳	۰/۰۲۵	۰/۰۷۱	۰/۰۵۹	BV/MV	
۰/۰۰۰	۲۰/۶۴۳	۳/۶۸۴	۰/۰۹۲	۱/۸۹۱	StockRetVol	
۰/۰۰۰	-۱۷/۲۸۸	-۳/۱۰۰	۰/۰۹۲	-۱/۵۸۶	BH-StockRet	

منبع: یافته های پژوهش

در جدول (۳) دیده می شود که سطح معنی داری آزمون فیشر از ۰/۰۵ کمتر است لذا این تایید می کند که رابطه خطی بین متغیر وابسته و مستقل وجود دارد و یا به عبارتی این نشان میدهد که مدل این فرضیه معنی داری شده است.

در جدول (۳) مشاهده می شود میزان خطای آزمون t برای متغیر مستقل کیفیت حسابداری کمتر از ۰/۰۵ است که این نشان میدهد که ریسک تحت تاثیر کیفیت حسابداری قرار گرفته است در نتیجه می توان گفت بین معیار کیفیت حسابداری و ریسک رابطه معناداری وجود دارد.

فرضیه دوم

به نظر می رسد کیفیت حسابداری بر نوسانات درآمد (سود) تاثیرگذار است یا خیر؟ و فرضیه آماری آن به صورت زیر قابل بیان است:

H_0 : به نظر می رسد کیفیت حسابداری بر نوسانات درآمد (سود) تاثیرگذار نیست.

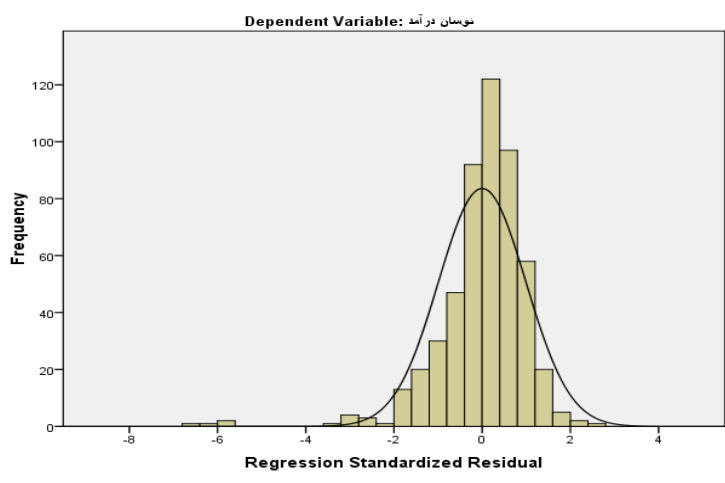
H_1 : به نظر می رسد کیفیت حسابداری بر نوسانات درآمد (سود) تاثیرگذار است.

$$DLOOS = \alpha + \beta_1 AQ + \beta_2 \text{Log}(\text{sales})_{it} + \beta_3 \text{LEV}_{i,t} + \beta_4 \left(\frac{\text{IBEI}_{it}}{\text{TA}_{it}}\right) + \beta_5 \left(\frac{\text{CFO}_{it}}{\text{TA}_{it}}\right) + \beta_6 \left(\frac{\text{BV}_{it}}{\text{MV}_{it}}\right) + \beta_7 \text{StockRetVOL}_{i,t} + \beta_8 \text{BHStockRet}_{i,t} + \varepsilon_{i,t}$$

$$\begin{cases} H_0 : \beta_1 = 0 \\ H_1 : \beta_1 \neq 0 \end{cases}$$

۱- پیش فرض مستقل بودن خطاها: در آزمون خود همبستگی باقیمانده های مدل که با استفاده از آماره دوربین واتسون (D-W) انجام شده، مقدار آماره دوربین- واتسن ۱/۸۵ بوده و از آن جایی که مابین ۱/۵ و ۲/۵ می باشد می توان نتیجه گرفت باقیمانده ها مستقل از هم می باشند.

۲- پیش فرض نرمال بودن توزیع باقی مانده با استفاده از نمودار Dools

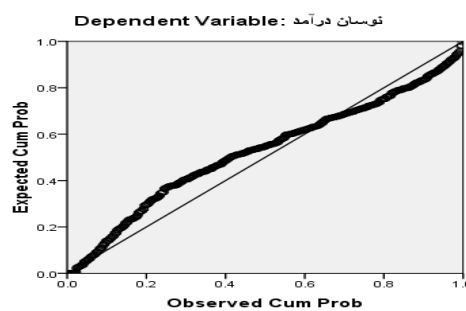
نمودار ۳: بررسی وضعیت توزیع خطاها با استفاده از نمودار باقی مانده ها

در نمودار (۳) دیده می شود که باقی مانده (خطای رگرسیون) زیر خط نرمال قرار گرفته است بنابراین این پیش فرض تایید می شود

۳- پیش فرض نرمال بودن توزیع باقی مانده با استفاده از نمودار Dools

Normal P-P Plot of Regression Standardized Residual

نمودار ۴: بررسی وضعیت توزیع خطاها با استفاده از نمودار Dools

در نمودار (۴) دیده می شود که باقی مانده (خطای رگرسیون) حول خط مورب قرار گرفته اند بنابراین این پیش فرض تایید می شود

جدول ۴: ضرایب رگرسیون فرضیه دوم

مقدار F وسط معنی داری		دوربین واتسون		ضریب تعیین		میزان همبستگی کلی
۶۹/۰۸۹ (۰/۰۰۰)		۱/۸۵		۰/۵۲۰		۰/۷۲۱
						متغیر وابسته
		Beta	خطای	B	متغیرهای مستقل	
۰/۰۰۰	-۸/۷۱۴		۲/۰۰۳	-۱۷/۴۵۰	مقدار ثابت	Dloos
۰/۰۰۰	۳/۷۳۳	۰/۱۸۵	۰/۰۶۳	۰/۲۳۴	AQ	
۰/۰۰۰	۱۰/۵۳۸	۰/۵۳۷	۱/۰۷۱	۱۱/۲۸۲	Log sales	
۰/۰۰۰	-۴/۹۲۲	-۰/۱۷۲	۰/۴۶۸	-۲/۳۰۶	Lev	
۰/۰۰۰	-۶/۰۱۱	-۰/۲۲۳	۰/۲۸۴	-۱/۷۰۹	IBEI/TA	

۰/۰۰۰	-۴/۳۵۹	-۰/۱۴۸	۰/۲۳۷	-۱/۰۳۲	BV/MV
۰/۰۰۰	۴/۰۱۶	۰/۸۲۳	۰/۳۰۵	۱/۲۲۷	StockRetVol
۰/۰۰۰	-۳/۹۷۸	-۰/۸۱۹	۰/۳۰۶	-۱/۲۱۶	BH-

منبع: یافته های پژوهش

در جدول (۴) دیده می شود که سطح معنی داری آزمون فیشر از ۰/۰۵ کمتر است (۰/۰۰۰) لذا این تایید می کند که رابطه خطی بین متغیر وابسته و مستقل وجود دارد و یا به عبارتی این نشان میدهد که مدل این فرضیه معنی داری شده است. در جدول فوق مشاهده می شود میزان خطای آزمون t برای متغیر مستقل کیفیت حسابداری کمتر از ۰/۰۵ (۰/۰۰۰) است که این نشان میدهد نوسانات درآمد تحت تاثیر کیفیت حسابداری قرار گرفته است در نتیجه می توان گفت بین کیفیت حسابداری و نوسانات درآمد رابطه معناداری وجود دارد.

پیشنهاد های تحقیق

- نتیجه فرضیه اول تحقیق نشان داد که کیفیت حسابداری بر ریسک اطلاعات تاثیرگذار است بنابراین طبق نتایج این تحقیق باید گفت افزایش کیفیت اطلاعات حسابداری ریسک اطلاعات را افزایش می دهد و این زمانی است که کیفیت اطلاعات حسابداری با هدف خاصی صورت گیرد بنابراین باید کیفیت اطلاعات در جهت افشای بیشتر اطلاعات صورت گیرد

- نتیجه فرضیه دوم تحقیق نشان داد که کیفیت حسابداری بر نوسانات درآمد تاثیرگذار است. در صورتی که کیفیت اطلاعات به طور دقیق انتشار یابد ممکن است باعث افشای بیشتر اطلاعات شده و این موجب می شود که درآمد به طور واقعی گزارش شود. در نتیجه کیفیت اطلاعات باعث نوسانات درآمد می شود.

منابع و مآخذ

الف) منابع فارسی:

۱. رحمانی، ع، ف. یوسفی و م. رباطمیلی، (۱۳۹۱)، "کیفیت اطلاعات حسابداری، تأخیر در تعدیل قیمت سهم و قابلیت پیش بینی بازده‌های آتی"، فصلنامه بورس و اوراق بهادار، شماره ۸۱، ۶۳۵-۶۱۵.
۲. ثقفی، علی و کردستانی، غلامرضا (۱۳۸۳). "بررسی و تبیین رابطه بین کیفیت سود و واکنش بازار به تغییرات سود نقدی" بررسی های حسابداری و حسابرسی، شماره ۳۷، ص. ۷۸-۵۱.

ب) منابع لاتین

- 3-Baumol, W. J., 1952, the transactions demand for cash: an inventory theoretic approach, *Quarterly Journal of Economics* 65,545-556..
- 4-Francis, J., LaFond, R., Olsson, P., & Schipper, K. (2005). "The market pricing of accruals quality". *Journal of Accounting and Economics*, 39, 295-32.
- 5-Feroz, E., K. Park, and V. Pastena. 1991. The financial and market effects of the SEC's accounting and auditing enforcement releases. *Journal of Accounting Research* 29 (Supplement): 107-42.
- 6-Jackson A, Does accounting quality enhance the timeliness of price discovery? Accounting and Finance Association Australia and New Zealand Conference, 3-5 July 2011, Darwin, Australia.
- 7-Kravet, T. and Shevlin, T. (2010) "Accounting restatements and information risk". *Review of Accounting Studies* 15 (2), 264-294.